

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-341/24-P
Sp. zn. ČŠIP-S-71/24 P

Název	Obchodní akademie, Plzeň, nám. T. G. Masaryka 13
Sídlo	nám. T. G. Masaryka 13, 301 00 Plzeň
E-mail	mailbox@oaplze.n.cz
IČO	49 778 161
Identifikátor	600 009 599
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Tomáš Nonfried
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	náměstí T. G. Masaryka 1530, Plzeň
Inspekční činnost na místě	15. 3. 2024, 18. 3. 2024 – 20. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Obchodní akademie, Plzeň, nám. T. G. Masaryka 13 (dále „škola“), vykonává činnost střední školy. Škola aktuálně poskytuje vzdělávání v denní formě ve dvou čtyřletých oborech vzdělání s maturitní zkouškou (78-42-M/02 Ekonomické lyceum a 63-41-M/02 Obchodní akademie) celkem 605 žákům, z toho osmi se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také

„SVP“) na základě doporučení školských poradenských zařízení a eviduje 28 žáků s odlišným mateřským jazykem bez jazykových bariér.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále také „ředitel“) ve škole působí od 1. července 2023. Při vedení subjektu spolupracuje zejména se svými dvěma zástupci s jasně vymezenými kompetencemi (zástupce pro všeobecné vzdělávání, 3. a 4. ročník a zástupce pro odborné předměty, 1. a 2. ročník). Ředitel vychází z písemně zpracované koncepce rozvoje, seznamuje se s aktuální situací a zaměřuje se zejména na zefektivnění a modernizaci procesů probíhajících ve škole. Vedení školy zpracovává měsíční plány činnosti, s podněty mohou přicházet pedagogičtí pracovníci, zástupci školské rady i žakovského parlamentu. Plnění zadaných úkolů je vyhodnocováno ve spolupráci s vedoucími metodických sekcí, případně s pedagogickou radou.

Pedagogický sbor je stabilní a plně kvalifikovaný. Ve škole pracují předmětové sekce scházející se pravidelně na začátku každého školního roku a poté operativně dle potřeby v jeho průběhu. Sekce projednávají plnění školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), nákup učebnic a pomůcek, práci se žáky se SVP a nadanými, zapojení do soutěží, exkurze nebo přípravu, průběh a vyhodnocení přijímacích zkoušek. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) je ve škole realizováno podle písemného ročního plánu ve formě přehledu školení, vedení školy se zaměřuje na vlastní profesní rozvoj v oblasti managementu a legislativních změn. Účelnost školení a jeho dopad na výuku, ani sdílení zkušeností nabytých při DVPP, vedením sledováno není. Začínající učitelé jsou začleňováni podle dvouletého plánu vytvořeného Národním pedagogickým institutem („NPI“), jako mentoři jsou jim přiřazeni zkušení vyučující, zpravidla vedoucí metodických sekcí. Hospitační činnost provádí vedení školy. Plán hospitační činnosti nastaven není, hospitační činnost však probíhá pravidelně a pořizují se z ní písemné záznamy. Zjištěné nedostatky a nesrovnalosti jsou vyhodnocovány a jejich odstranění je kontrolováno při následné hospitaci.

Tým školního poradenského pracoviště, složený z ředitele, výchovné poradkyně a školního metodika prevence, zajišťuje výchovné a kariérové poradenství a preventivní činnost školy, zejména při předcházení rizikovému chování a školní neúspěšnosti žáků. Pravidelná setkávání a komunikace o potřebách jednotlivců i žakovských kolektivů, navrhovaná a realizovaná řešení vzniklých situací a přenos informací členům pedagogického sboru přispívají k vytváření příznivého vzdělávacího prostředí. Ve škole se pravidelně schází žakovská samospráva, která projednává podněty žáků, komunikuje o nich s vedením školy a předává informace do třídních kolektivů.

Snaha o vytvoření bezpečného prostředí patří mezi priority vedení. Žáci i zaměstnanci jsou prokazatelně pravidelně seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví. Dohledy jsou stanoveny a v průběhu inspekční činnosti byly řádně vykonávány. Vstup do budovy školy je celodenně zabezpečen proti vniknutí nežádoucích osob vrátnicí. Škola je vybavena řadou odborných a počítačových učeben (včetně jedné mobilní učebny) umožňující efektivní využití IT prostředků. Malá tělocvična nepostačuje nárokům na výuku, tělesná výchova tak probíhá v blízkých sportovních halách a tělocvičnách. Rozpočet školy navyšuje příjem z doplňkové činnosti, která je primárně zaměřena na pronájem prostor, škola se nově začala věnovat projektové činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při výuce odborných ekonomických předmětů učitelé vedli žáky k logickému myšlení a k používání správné terminologie. Uplatňovali mezipředmětové vazby a žákům zdůrazňovali možnost využití nabytých vědomostí a dovedností v profesní praxi, případně v běžném osobním životě, což mělo pozitivní dopad na prohlubování odborné i komunikační zručnosti žáků, včetně kompetence k řešení problémů. Žáky se dařilo zaměstnat řešením zajímavých úkolů. Někteří učitelé kladli problémové otázky a důsledně vedli žáky k vyhledávání argumentů pro odpovědi. Ti mohli pracovat samostatně i společně, vyhledávali si informace na počítači, či z jiných zdrojů a dokázali správně zformulovat odpovědi a prezentovat je před ostatními. Pouze v části hodin byli vedeni k sebereflexi i k hodnocení práce spolužáků. Vzdělávací cíle vycházely z učebních osnov školních vzdělávacích programů a z dosavadních znalostí žáků, kteří prokazovali dobré znalosti a bylo zřejmé, že mají zažité správné pracovní postupy.

Ve výuce matematiky byla využívána frontální metoda, doplněná o řízený rozhovor s jednotlivými, zpravidla nejrychlejšími žáky. Kooperativní formy a metody, umožňující žákovskou spolupráci, sledovány nebyly. Náplň hodin spočívala zejména v postupném řešení úloh v pracovních sešitech. Individualizace výuky vzhledem k potřebám jednotlivých žáků ve sledovaných hodinách neprobíhala, řada žáků byla ve výuce pasivní. Příležitosti k obohacení či k diferenciaci výuky pedagogicky nebyly využity efektivně. V závěru hodin vyučující zpravidla plánovali další výuku a zhodnotili naplnění cílů. Žákovské hodnocení uplatňováno nebylo.

Společnými znaky sledované výuky humanitních předmětů (český jazyk a literatura, dějepis, občanská nauka) byl vstřícný přístup učitelů k žákům, vzájemný respekt a příjemná atmosféra v hodinách. Žáci měli vždy jasně nastavená pravidla práce, která dodržovali. Často jim byl dán prostor pro vyjádření a obhájení vlastních názorů a postojů. Vyučující například žáky motivovali, byli na výuku pečlivě připraveni (prezentace, pracovní listy, texty, zajímavé problémové úkoly). Formy práce byly voleny vhodně vzhledem k cíli hodiny, často byly zařazovány kooperativní formy, především práce ve dvojicích, při nichž si žáci prohlubovali své znalosti, ale také sociální a komunikativní kompetence. Volené metody práce byly pestré, pro žáky zajímavé. Často byla v hodinách využívána školní, ale také žákovská didaktická technika, podporováno bylo vyhledávání nových informací z různých zdrojů. Velký důraz byl kladen na propojování již známých informací a pojmů s novými, na podporu logického uvažování v souvislostech a na samostatnost žáků. Při výuce dějepisu i občanské nauky se zaměřovali vyučující také na formování postojů žáků, na jejich vztah k regionu, sepětí s praxí a každodenností. Na výborné úrovni byla podpora čtenářských dovedností žáků, práce s úryvky textů či různými typy dokumentů byla většinou výchozím bodem pro samostatné vyvozování nových informací a pochopení pojmů. Významně byly podporovány mezipředmětové vztahy. Během všech sledovaných hodin však všichni žáci třídy pracovali na úkolech se stejně náročným zadáním, individuální potřeby žáků byly zohledňovány především poskytnutím delší doby na zpracování zadaných úkolů. Vyhodnocení stanovených cílů v polovině hospitovaných hodin neproběhlo vůbec, případně práci žáků zhodnotili pouze učitelé sami. Žákům byl poskytnut prostor pro sebereflexi pouze výjimečně.

Sledované hodiny anglického, francouzského a německého jazyka se vyznačovaly vyrovnanou kvalitou výuky. Byla vedena v cílovém jazyce, struktura vyučovacích hodin vyplývala ze stanoveného cíle, organizace práce funkčně přispívala k rozvoji komunikační kompetence žáků. Zvolené metody a formy práce umožňovaly osvojování slovní zásoby,

gramatických struktur i rovnoměrný rozvoj řečových dovedností. Vyučující vytvářeli prostor pro komunikaci žáků, hojně uplatňovali párovou nebo skupinovou práci. Předkládané aktivity byly pro žáky podnětné, do činností se zapojovali ukázněně a se zájmem. Výuka ve čtvrtém ročníku byla účelně zaměřena na zvládnutí nároků ústní části maturitní zkoušky. Vyučující poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu o míře zvládnutí konkrétních úkolů, v závěru hodiny však bylo učivo ve většině zhlédnutých hodin pouze stručně zrekapitulováno vyučujícím, chyběl prostor pro reflexi vzdělávacích pokroků samotnými žáky. Žákovské hodnocení nebylo uplatňováno, práce s kritérii hodnocení v rámci zadávaných úkolů nebyla zaznamenána.

Sledovaná výuka tělesné výchovy proběhla v pronajímané tělocvičně, během přesunu byl kladen důraz na bezpečnost žáků. Tematicky byla výuka zaměřena na rozvoj herních činností při volejbale. Učitel se věnoval všem žákům, dbal na správné provedení jednotlivých cviků, poskytoval žákům okamžitou zpětnou vazbu a diferencoval požadavky vůči jednotlivcům na základě jejich specifických potřeb. Žáci při hodině aktivně spolupracovali, dodržovali pravidla stanovená pedagogem. V závěru výuky proběhlo shrnutí cílů pedagogem i žáky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve škole jsou systematicky průběžně sledovány a analyzovány výsledky vzdělávání žáků a projednávány v pedagogickém sboru i v metodických sekcích. Žáci dlouhodobě dosahují nadprůměrných výsledků u maturitních zkoušek, zejména v oboru Ekonomické lyceum. V posledních školních rocích maturitní zkoušku úspěšně složili (s výjimkou dvou žáků z předmětu Matematika ve školním roce 2022/2023) všichni žáci. Výrazným úspěchem je rovněž fakt, že každoročně podstatná část žáků získává mezinárodní certifikáty z cizích jazyků, především z angličtiny, a to na úrovni B1, B2 i C1. Škola se pravidelně zapojuje do výběrového zjišťování výsledků žáků středních škol ČŠI. Ve školním roce 2022/2023 dosáhli žáci prvních ročníků (v krajském i republikovém srovnání) v moderních dějinách nadprůměrných výsledků, žáci druhých ročníků v oblasti čtenářské gramotnosti dokonce výsledků výborných, jejich úspěšnost překročila celorepublikovou úroveň o 10 %. Tyto výsledky jsou důsledkem systematické práce pedagogů, kteří věnují čtenářské gramotnosti a práci s textem výraznou pozornost ve výuce.

Škola věnuje dostatečnou pozornost žákům ohroženým školním neúspěchem, pedagogové poskytují žákům možnost konzultací a doučování. Ve škole probíhá identifikace nadaných žáků a je vytvářen plán jejich podpory, momentálně je jim věnována péče zpravidla prostřednictvím zapojení do soutěží a olympiád. Diferencovaný přístup k žákům s různou mírou nadání, či úrovní znalostí a dovedností ve výuce sledován nebyl. Výchovná poradkyně koordinuje péči o žáky se SVP. Ta je funkční, probíhá především na základě individuálního přístupu, a umožňuje žákům zvládat nároky vzdělávání. Přenos informací o potřebách jednotlivců je prokazatelným způsobem zajištěn, účinnost podpůrných opatření je pravidelně vyhodnocována. Výchovná poradkyně zabezpečuje kariérové poradenství. Zavedená a osvědčená je spolupráce se Západočeskou univerzitou v Plzni a Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích. V jejím rámci zástupci fakult prezentují žákům závěrečného ročníku možnosti dalšího studia. Studenti Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni zde absolvují pedagogickou praxi, nově se rozvíjí spolupráce s Fakultou ekonomickou.

Preventivní působení školy je vymezeno v minimálním preventivním programu, jehož pojetí koresponduje s výchovně vzdělávacími záměry školy a je zacíleno na potřeby jednotlivců i žákovských kolektivů. K základním cílům patří vedení žáků ke zdravému životnímu stylu, k vytváření příznivého sociálního klimatu a k minimalizaci rizika nežádoucího chování. Preventivní témata jsou jednak zařazována do výuky některých předmětů (např. občanská nauka), dále jsou organizovány besedy a exkurze ve spolupráci s externími partnery. Škola spolupracuje s externí krizovou interventkou z Diakonie Západ, která je ve stanovených konzultačních termínech ve škole k dispozici pro žáky, učitele i zákonné zástupce. Pro snazší přechod žáků prvních ročníků do nového prostředí jsou organizovány adaptační kurzy.

Podpora motivovaným a talentovaným žákům je poskytována zejména na základě individuálního přístupu jednotlivých vyučujících. Žákům je nabízena účast v soutěžích, úspěchů ve vyšších kolech dosahují nejen ve všeobecně vzdělávacích (český jazyk, matematika, cizí jazyky, tělesná výchova), ale zvláště v odborných předmětech (ekonomika, písemná a elektronická komunikace, účetnictví). Ve školních rocích 2022/2023 a 2023/2024 získali cenná umístění v řadě mezinárodních, celostátních a krajských kolech soutěží, mj. Best in English, Kontext, Mistrovství ČR žáků ve zpracování textu, Má dáti dal, Ekonomický Tým, přebor SŠ volejbale, Středoškolská futsalová liga).

Škola organizuje pro žáky velké množství akcí, které rozvíjejí znalosti a dovednosti získané během vyučování. Jedná se o odborné exkurze, návštěvy představení, sportovní pobytové a zahraniční výjezdy. K rozvoji jazykové vybavenosti žáků velmi významně přispívá dlouholetá spolupráce s partnerskou školou v Regensburgu, v jejímž rámci se konají výměnné pobyty i odborné praxe.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke třem změnám na pozici ředitele školy.
- V aktuálním školním roce probíhá přestavba suterénu na žákovské šatny.
- Proběhly změny v činnosti školního poradenského pracoviště, došlo ke změně na pozici školního metodika prevence. Byl vytvořen systém identifikace nadaných žáků a plán pedagogické podpory pro tyto žáky.
- Škole se daří udržet dlouhodobě nadprůměrné výsledky u maturitních zkoušek.

Silné stránky

- Žáci dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků u maturitních zkoušek. Každoročně více než 100 žáků získává mezinárodní certifikáty z cizích jazyků, především z angličtiny. Škola se pravidelně zapojuje do výběrového zjišťování výsledků žáků středních škol, kde (v krajském i republikovém srovnání) dosahuje výborných výsledků. Žáci se každoročně úspěšně účastní celé řady soutěží, a to i v krajských a celostátních kolech kde, zejména v odborných soutěžích, dosahují významných úspěchů. (5.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Pedagogové si navzájem nesdílejí zdroje k výuce ani zkušenosti z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a to ani v rámci předmětových sekcí. Ve škole neprobíhají vzájemné hospitace mezi pedagogy, hospitační činnost není ani v kompetenci vedoucích sekcí. (3.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Modernizovat vybavení a výzdobu školy. Dovybavit prostory pro relaxaci žáků a školní poradenské pracoviště tak, aby podporovaly záměr a určení prostoru.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit na kooperativní metody a formy výuky a zhodnocení naplnění cílů hodin, zejména ve vzájemné spolupráci pedagogů a žáků.
- Ve větší míře umožnit žákům využití digitálních technologií, např. při samostatném vyhledávání a analýze alternativních zdrojů informací, s důrazem na rozvoj kritického myšlení.
- Do výuky aplikovat úlohy s odlišnou kognitivní náročností a využívat další strategie, umožňující diferenciaci výuky vzhledem k potřebám jednotlivých žáků.
- Poskytnout žákům prostor pro sebereflexi a vzájemné hodnocení vlastní práce během a v závěru výuky.
- Sdílet zkušenosti z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v jednotlivých předmětových sekcích, zavést vzájemné hospitace pedagogů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dodatek č. 9 zřizovací listiny (nové úplné znění Zřizovací listiny) vydaný Plzeňským krajem s účinností od 1. července 2014, dodatky č. 10 a 11
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele vydané Hejtmanem Plzeňského kraje s účinností od 1. července 2023
3. Kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení vydané NPI 2. 11. 2023
4. Koncepce rozvoje školy platná ve školním roce 2023/2024
5. Školní řád platný ve školním roce 2023/2024
6. Školní vzdělávací programy oborů Obchodní akademie a Ekonomické lyceum platné ve školním roce 2023/2024
7. Výroční zpráva za školní rok 2022/2023
8. Podklady ke kvalifikaci pedagogů – náhodný výběr
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2023/2024
10. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2023/2024
11. Hospitační záznamy vedené ve školním roce 2023/2024
12. Záznamy z jednání předmětových sekcí – vzorek
13. Dokumentace školního poradenského pracoviště platná ve školním roce 2023/2024 (Plán práce výchovného poradce, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, Minimální preventivní program, Školní preventivní strategie, Školní program proti šikanování)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Milota, PGCE, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Drahuše Šefčiková, školní inspektorka

Mgr. Alena Wirthová, školní inspektorka

Mgr. Jana Bervidová, školní inspektorka

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní pracovnice

16. 4. 2024